

"Nobel'den sonra eve geldim, eşim "Hadi çöpü at" dedi."

Prof. Dr. Aziz Sancar: "Evde hayatımda hiçbir şey değişmedi. Nobel'den sonra eve geldim, eşim "Hadi çöpü at" dedi. Eskiden de atıyordum, Nobel sonrası da attım, şimdi de atıyorum."

Yayın Tarihi : 26 Mayıs 2016 Perşembe (oluşturma : 3/20/2019)

Hürriyet gazetesinden Nuran Çakmakçı'nın haberi...

2015'te Nobel Kimya Ödülü'nü alan Prof. Dr. Aziz Sancar, bir süredir Türkiye'de farklı eğitim kurumlarını dolaşüyor, konferanslara katılıyor, gençlerle birlikte oluyor. Katıldığı her yerde bugüne gelmesinde en büyük etkenin Türkiye'de aldığı eğitim olduğunu vurguluyor. Biz de Zorlu Performans Sanatları Merkezi'nde 'Sürdürülebilir Kalkınma İçin Kız Çocuklarının STEM'e Dahil Edilmesi' konulu, 'Prof. Aziz Sancar GIS Uluslararası Konferansı' sonrasında buluştuk:

Birkaç konuşmanızda da İslam dünyasında 500 yıldır bilime doğru dürüst katkı olmadığını söylediniz. Sizce neden?

Nedenini bilmiyorum. Ama bu bir gerçektir. Bu gerçeği söylememiz ve sebebini arayıp bir çözüm bulmamız lazım. Çünkü bunun günahla alakası yok. Niye Müslüman bir nesilde olmuyor, 500 yıldır bilim adamı yetişmiyor, onu bilmiyorum. Ama bu soruyu sormak lazım. Biz ülke olarak, 500 yıllık Osmanlı ve Türk tarihinde bilime önemli katkılar yapmış değiliz. Peki neden yapmadık? Çoğu insan buna "Zeki olmadığınız için" der. Ancak bilim yapmak genetik veya zekâ meselesi değil, gelenek meselesidir. Dolayısıyla bunu bir gelenek haline getirmeli ve çocuklarımıza erken yaşta aşılmalıyız. Bu konuda sosyal bilimcilerin çalışma yapmaları lazım. Ben bir bilim adamıyım ve bilim yapıyorum. Bunu elimden geldiği kadar düzeltmeye çalışıyorum. Fakat sebebini bilemiyorum. Nasıl çözeriz konusunda, bilim yapmaya teşvik etmekten başka ben bir şey tavsiye edemem.

Bilim yapmamız, insanlık bilim birikimine katılmamız lazım. Niye yapmıyoruz? Sadece Türkiye değil, tüm İslam dünyasında son 500 yılda doğru dürüst bilime katkı yok. Bilim yapmak, bilim kültürünü geliştirmek bir gelenek olmalı. Bunu Türkiye'de geliştirmek lazım. Yahudi kardeşlerimiz dünya nüfusunun yüzde 2'sini teşkil ediyor ve yüzde 20 bilim Nobellerini almışlardır. Onlar diğer insanlardan daha üstün zekâlı mı? Değiller. Onların kültüründe bilime, eğitime önem veriliyor. İnşallah bu gibi girişimlerle çocuklarımızı bilim yapmaya ve kültürüne alıştırmaya devam eder ve gelecek yüzyılda inşallah, bizden sonraki nesiller artık "Aziz Sancar veya İsmail Arslan Nobel almış, davet edelim" demez. Zaten herkes Nobel alıyor, diye dikkat bile etmeyiz. Temennim budur. İnşallah Türkiye'de gelecek 100 yılda Nobeller çoğalır ve kimse gidip Nobelli insanların ofisini basıp illa hocam gelirsin demezler.

Bu konuda ne yapmak lazım ve siz neler yaptınız?

- Çocuklarımıza bilimi sevdirmek gerekiyor. Çocuklarımızı fizik, kimya, biyoloji ve teknoloji alanlarında teşvik etmemiz lazım. Çok genç yaşlarda deney yapmaya alıştırmalıyız. Deney yapmaya alışan insan düşünür ve bu ancak öyle alışkanlık haline gelir. Bunu bir gelenek haline getirmeliyiz. Her şeyi devletten beklememeliyiz. Bu önemli ölçüde de anne ve babaların sorumluluğudur. Bunu tekrar ve tekrar söylemek lazım, bu Türkiye'deki insanlara borcumuzdur. Avrupalısı, Amerikalısı diyor ki, "Sizin tek övündüğünüz şey Fatih Sultan Mehmet, Fatih Sultan Mehmet Köprüsü." Adamın hakkı var. Bilim alanındaki çalışmalarımızı dünyaya duyurmamız lazım. Ben bu konuda elimden geleni yapıyorum fakat bu beni aşan bir sorun.

İYİ EĞİTİMİN ÖTESİNDE ÖZGÜVEN OLMASI LAZIM

Köy Enstitülü öğretmenlerin sizi yetiştirdiğini ve bugünkü başarınızda onların payının büyük olduğunu söylüyorsunuz. Köy Enstitüleri kapandı. Acaba kapanmasaydı bugün sizin gibi yetişen insanların sayısında artış olur muydu, diye düşünüyor musunuz?

- Ben bunları çok düşünmüş değilim. Ama öğretmenlerin, çocukların yetişmesinde önemi büyük. Benim öğretmenlerim çok idealist insanlardı ve çoğu Köy Enstitüsü mezunuydu. Bize güzel bir eğitim, en önemlisi de özgüven verdiler. Bizde "Her şeyi yaparız" özgüveni vardı. O özgüvenle yetiştik ve bu benim hayatımda çok önemli bir yer tuttu. Güzel bir eğitim vermenin ötesinde özgüven olması lazım. Benim neslim gerçekten güzel yetişti.

DÜNYAYA TEKRAR GELSEM ÖĞRETMEN OLMAK İSTERİM

Doktorlar kadar öğretmenlerin maaş alması gerektiğini söylüyorsunuz. Öğretmenlerin daha iyi yetişmesi ve daha iyi koşullarda mı yaşaması lazım?

- Öğretmenler dünyanın her tarafında az takdir edilir. Amerika'da da, Avrupa'da da, burada da öyle. Dünyanın her tarafında maalesef öğretmenlerimiz takdir edilmiyor. Bu bize özgü bir şey değil. Onlar çocuklarımızı, yarının insanlarını yetiştiren kişilerdir. Onlara çok daha fazla değer vermemiz lazım. Dünyaya tekrar gelsem öğretmen olmak isterim. Çünkü geleceği onlar yapıyor, onlar yaratıyor. Bence öğretmenlerin, doktorlar kadar maaş almak hakkıdır.

Türkiye'ye yolcuğunuzda çok yorulduğunuzu ifade ettiniz...

- Yoruldum, hem de çok. Nobel almadan önce bu kadar çok çalışıp, yorulmamıştım. Şikâyet edince bazı yakın arkadaşlarım "Aziz, madem memleketini seviyorsun. Şimdi senin görevin. Bunları yapman lazım. Çünkü gençlerimiz sana bakıyor, sen rol model oldun. Bütün bu koşuşturmayı yapman lazım" diyor. Gerçekten çocukların heyecanını, onların ne kadar etkilendiklerini görüyorum. Onları teşvik etmek için elimden geleni yapacağım. Laboratuvarda çalışırken yorulduğum, kendime olan güvenimi sorguladığım zamanlar oldu, fakat "Ben yaparım" dedim ve devam ettim. Allah'a şükür hem memleketimize, hem dünya bilimine bir katkı yaptım.

NOBEL'DEN SONRA LABORATUVARDAKİLER ARTIK BENİM HER DEDIĞİMİ YAPIYOR

Hayatınızda Nobel aldıktan sonra değişen bir şey oldu mu?

- Laboratuvarda Nobel'den önce bir konu olduğu zaman ekip arkadaşlarımızla tartışırdık, bazıları itiraz ederdi. Nobel'den sonra her dediğimi artık yapıyorlar. Ben bundan aslında pek hoşnut değilim, tartışılması daha iyi. Şimdi "Hiç değilse bunu deneyelim" diyorum. Evde hayatımda hiçbir şey değişmedi. Nobel'den sonra eve geldim, eşim "Hadi çöpü at" dedi. Eskiden de atıyordum, Nobel sonrası da attım, şimdi de atıyorum. En önemli sorumluluğum Türkiye ile ilgili olanı. En az altı okula adımları verdiler. İstanbul'da bir enstitü benim adımları taşıyor. Ankara'da araştırma merkezinde de aynı durum var. Çalıştığım sağlık ocağında da adımları bulunuyor. Bütün bunlara layık olmaya çalışacağım. Ama Amerika'ya da borcum var. Çünkü oradaki üniversitem bana sağlıklı bir ortam sundu ki, ben çalışmalarımı yaptım. Onlara da borçluyum. Onların da isteği var.

YANLIŞ DNA İÇİN KİMSE ARAMADI

5 TL'nin üzerindeki DNA'nın yanlış olduğunu ve düzeltilmesi gerektiğini önceden de belirtmişsiniz, bu ziyaretinizde de dile getirdiniz. Bu konuda Merkez Bankası'ndan sizi arayan oldu mu?

- Yok. Bir cep telefonum olmadığı için benimle direkt iletişim kuramazlar ama çevremdekilere ulaşabilirlerdi, arayan olmadı.

Bundan sonra neler yapmayı planlıyorsunuz?

- Bu ziyaretten sonra Amerika'ya dönüşümde düşünmem lazım. Çünkü orada gerçekten şu an çok güzel araştırmalarım var. Onları bitirmem gerekiyor. Ancak, dediğim gibi Türkiye'ye olan borcumu hissediyorum ve onu yerine getirmek, aynı zamanda da çalışmalarımı sürdürmek için bunları nasıl denkleştireceğimi planlamam şart.

POP STAR MUAMELESİ GÖRÜYORUM

2015 Nobel Kimya Ödüllü bilim insanı Prof. Dr. Aziz Sancar, 'Yüzyılın Beyin Cerrahisi' ve Dünya tıp tarihine geçen 50 hekimden biri olma unvanını kazanmış olan Prof. Dr. Gazi Yaşargil ile Yeditepe Üniversitesi'nde düzenlenen etkinlikle bir araya geldi. Öğrencilerin Sancar'a ilgisi yoğundu. Konferans salonuna yoğunluktan dolayı bazı öğrenciler giremedi. Ödül sayesinde Türkiye'de Tom Cruise kadar ünlü biri haline geldiğini söyleyen Prof. Sancar, "Pop-star muamelesi görüyorum. Sağ olun" dedi. Çalışmalarının ders kitaplarında okutulduğunu ve Çinli, İngiliz ile ABD'lilerin bundan haberdar olduğunu belirten Sancar, "Fakat Türk milleti bunu bilmiyordu. Allah milletimize akıl versin" dedi. Sancar şunları söyledi:

"Gazi Yaşargil hocamız Nobel almadı, ben aldım. Bu benim hocamızdan daha iyi bilim insanı

olduğumu göstermez. Nobel nasıl seçilir, verilir; karışık bir şey. Ben bilime, insanlığa araştırma yaparak 40 yıldır hizmet ediyorum. Yaptığım çalışmalar 30-35 yıldır ders kitaplarında. Bana Nobel kazandıran araştırmalar 30-35 yıl önce yapıldı. Dünyanın her tarafında bunlar biliniyor. Fakat Türk milleti bunu bilmiyordu. Bilimsel konularda çalışanlar biliyordu; genetikte, biyokimyada okutulurdu. Allah milletimize akıl versin. Biz kavga gürültüyü çok severiz. Eğer bir sebep yoksa, bir sebep yaratır kavga başlatır, onunla uğraşır, enerjimizi harcarız. Bedrettin Dalan'ın söylediği gibi Atatürk ve Cumhuriyet'in yaptığı bilimsel evrimlere ve İsveçlilere teşekkür borcumuz var. Onlar bu ödülü verdiler, onların sayesinde buradayım. Beni en çok sevindiren gençlerimiz için ilham kaynağı olmasıdır."

Bu dökümanı orjinal adreste göster

"Nobel'den sonra eve geldim, eşim "Hadi çöpü at" dedi."